

DECIZIE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Tamara Rotaru,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Rotaru împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting” cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Tamara Rotaru împotriva hotărârii din 13 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La 02 decembrie 2020, Tamara Rotaru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal cu privire la contestarea refuzului în emiterea actului administrativ individual favorabil și încasarea prejudiciului moral cauzat.

Prin încheierea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a dispus atragerea în proces, în calitate de persoane terțe, Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting” (f.d.25).

Prin încheierea din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contenciosul administrativ înaintată de Tamara Rotaru împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting” cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, în partea reparării prejudiciului moral cauzat în mărime de 1 000 lei (f.d.35-36).

Prin hotărârea din 13 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Tamara Rotaru împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting” cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ca neîntemeiată (f.d.42).

La 22 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Tamara Rotaru a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii. Totodată, solicitând și repunerea în termen, invocând că la 05 octombrie 2021 din motive de sănătate s-a adresat la medicul de familie, care i-a prescris tratament, făcând referire în acest sens la fișa medicală, anexând copia acesteia la materialele cauzei (f.d.48-57).

Prin încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de Tamara Rotaru, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Tamara Rotaru împotriva hotărârii din 13 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.66-68).

La 15 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Tamara Rotaru a expediat în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani recurs împotriva încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia (f.d.81-85).

În motivarea recursului Tamara Rotaru a indicat că, la data de 08 decembrie 2021 a recepționat încheierea din 24 noiembrie 2021 a instanței de apel. În continuare, recurenta menționează despre acutizarea stării de sănătate, motiv din care urma să fie internată în spital pentru administrarea unui tratament.

Solicită recurenta, admiterea recursului, însă fără indicarea motivelor de fapt și de drept.

La 12 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoanelor terțe Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting”, copia recursului depus de Tamara Rotaru, care a fost notificat ultimilor, fapt ce rezultă din avizele poștale de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.89-91).

Materialele cauzei atestă că, intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv, și nu au depus referințe până la data examinării recursului.

În conformitate cu art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Examinând recursul, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Totodată, în sensul art.241 alin.(3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art.233 din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează condițiile de formă și conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

Așa, prin prisma dispozițiilor art.236 alin.(2) lit.d) din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ coroborate cu prevederile art.241 alin.(3) și art.242 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit.

Concomitent, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Subsecvent, potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Potrivit art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Materialele cauzei atestă că la 24 noiembrie 2021 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea, prin care s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de Tamara Rotaru, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Tamara Rotaru împotriva hotărârii din 13 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.66-68).

Materialele cauzei atestă că, potrivit inscripției inserate pe avizul poștal nr.DS8005841473AS, se confirmă faptul că recurenta Tamara Rotaru la data de 08 decembrie 2021 a recepționat încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.78).

Distinct, se reține că încheierea nominalizată a fost plasată pe Portalul Național al Instanțelor: www.cab.instante.justice.md.

La 15 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, recurenta Tamara Rotaru a expedit în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani cerere de recurs împotriva încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.81-85).

Ulterior, instanța de fond a expedit în adresa Curții de Apel Chișinău cauza de contencios administrativ dedusă judecății și cererea de recurs depusă de Tamara Rotaru împotriva încheierii instanței de apel, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe tartajul dosarului de către Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău, potrivit căreia cauza menționată a parvenit la instanța de apel la data de 28 decembrie 2021.

Astfel, instanța de recurs constată cu certitudine că, cererea de recurs depusă de Tamara Rotaru împotriva încheierii recurate a fost înregistrată la Curtea de Apel Chișinău la 28 decembrie 2021, cu omiterea evidentă a termenului legal prevăzut la art.242 din Codul administrativ, fără însă a solicita repunerea în termen a actului de procedură.

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează prevederile art.242 din Codul administrativ, care cert, expres și imperativ stipulează că, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din sensul normei de drept citate supra, rezultă că după notificarea încheierii instanței de apel, recurentul urmează să depună recursul motivat în interiorul termenului legal de 15 zile și nemijlocit la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, la caz, la Curtea de Apel Chișinău.

Ține de notat că regula impusă de legiuitor la art.242 din Codul administrativ, reprezintă o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice, care este dictată de cumularea a două condiții strict necesare și anume, în primul rând să fie prezentat recursul motivat în termen de 15 de zile de la notificarea încheierii instanței de apel, în al doilea rând acesta trebuie să fie depus la instanța emitentă, în speță, Curtea de Apel Chișinău, aceste dispoziții fiind obligatorii pentru participanții la proces, în caz contrar survin consecințele prevăzute la art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, iar valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din cele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, deși recurenta Tamara Rotaru, prin intermediul oficiului poștal, a depus recursul la data de 15 decembrie 2021, totuși acesta, contrar dispozițiilor art.242 din Codul administrativ, n-a fost prezentat în termenul legal instanței competente (Curtea de Apel Chișinău) după cum sugerează imperativ legea, dar la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

Mai mult ca atât, recursul depus de Tamara Rotaru împreună cu dosarul au parvenit la Curtea de Apel Chișinău după expirarea termenului prevăzut de lege și anume, la 28 decembrie 2021. Or, se consideră ca fiind respectate dispozițiile art.242 din Codul administrativ, doar în situația în care recursul motivat este prezentat (depus) nemijlocit la instanța emitentă, în speță Curtea de Apel Chișinău, cu respectarea termenului de 15 zile de la notificarea încheierii instanței de apel, ceea ce, la cazul din speță, nu a fost respectat, fapt ce impune aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută de art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, prin declararea acestuia ca inadmisibil.

În speță, culpa că Tamara Rotaru a depus tardiv cererea de recurs nu se datorează Curții de Apel Chișinău, care a respectat corespunzător prevederile legale de notificare a actului de procedură, dar ultimei care nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturile sale procedurale.

La acest capitol se rețin prevederile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care statuează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.242 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage drept consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, recurenta Tamara Rotaru, fiind cea interesată de soluționarea prezentului litigiu în ordine de recurs, nu a depus diligența necesară ca să îndeplinească obligațiile sale cu bună-credință, în vederea interesării la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv, pentru a nu omite termenul legal, care este unul imperativ, de depunere a recursului împotriva încheierii contestate conform rigorilor, cu solicitarea după caz, repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

În conformitate cu prevederile art.65 alin.(1), (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de Tamara Rotaru, instanța de recurs reține că ultima n-a făcut uz de prevederile art.65 alin.(1) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

Din cele menționate, se impune declararea recursului depus de Tamara Rotaru ca inadmisibil în temeiul art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ în coroborare cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal, atrage în consecință decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurenteii, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Tamara Rotaru ca inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere faptul că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Tamara Rotaru ca inadmisibil.

Conform art.191 alin.(5), art.241, art.242 și art.243 alin.(1) lit.a) și alin.(2) în coroborare cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, completul specializat pentru

examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se declară inadmisibil recursul depus de Tamara Rotaru împotriva încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Rotaru împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting” cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Aliona Miron